

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona
 Égészévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Égészévre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Rásló József.

Egyeszedék ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Zsarnokság.

— jun. 25

Az aggodalom sötét fellegei némileg megritkultak a honfi szívek felett és a szorongó keblek egy sóhajlásban könnyebbedtek meg, hogy végre kilátás nyílt politikai életünk khaosának rendezésére. Nem jelent ugyan valami rózsás állapotot ez a rendezés, de hát az a fő, hogy csak egy pontot kaphassunk, amelyen lábunkat megvethessük s azután az ész, erő és elszánt akarat talán lassu, de folytonos, lankadatlan munkája idővel meg fogja hozni a várvavárt gyümölcsöket.

Sajnos, ez a kilátás eltűnt és helyette még veszedelmesebb felhők tornyosulnak felettünk.

A pártok, amelyeket nem a hazafias gondok, hanem az egyéni szenvedélyek szétziláltak, egy jó órában újból egyesültek. Khuen-Hédervárnak sikerült nem csak a

szabadelvűpárt csoportjait egyesíteni de a függetlenségi-pártban is a komolyabb és tehetségesebb elemek jóakarátát szintén sikerült megnyernie.

Bizonyos, hogy Khuen-Hédervár egyénisége és az a politikája, amelyet Horvátországban folytatott nem igen alkalmas arra, hogy a szíveket részére megnyerje, de az a körülmény, hogy a szabadelvűpártnak olyan közbecsülésben álló tagjai is, mint Széll Kálmán és Apponyi Albert gróf, támogatásukat kilátásba helyezték számára, megnyugtathat mindenkit a felől, hogy Khuen-Hédervár mint magyar miniszterelnök más hurokat fog pengetni, mint amelyekkel a horvátokat táncoltatta.

Ha már a függetlenségi-párt egy része, még pedig a számbavehetőbb része nem talál okot aggodalomra a bánnak, mint leendő miniszterelnök kormányzati elvei tekintetében, úgy bizonyára megnyu-

godhatik azokban mindenki. Hogy mégis ezen pártnak legifjabb tagjai az országra oly káros és nagy veszedelmet rejtő magatartásukkal még sem akarnak felhagyni, az tökéletes zsarnokság.

Nem lehet tagadni, hogy ez a harcias csoport olyan zászlót lobogtat, amely minden magyar szívnek kedves, de ez nem arra ok, hogy vak rohanásukban behunyt szemekkel kövessük őket, hanem arra ok, hogy ha azt látjuk, hogy veszedelmebe viszik azt a zászlót, akkor tüstént kiragadjuk kezükből. És ha ez a pillanat itt van és a nemzeti képviselőt többsége, köztük a saját pártbeliek is a zászlót megakarják menteni, ők pedig ezt nem akarják engedni, akkor erőszakot és jogtalanságot követnek el. Nem dicsekedhetnek tovább azzal, amivel eddig sem egész igazsággal dicsekedtek, hogy a nemzet többségét ők képviselik.

Ha pedig ezt nem állítják, ak-

Déliab.

Irta: Pakots József.

Bodola János fent lakott a negyedik emeleten. Egy kiugró kis sarokszobát bérelt, amely ki volt téve az évszakok minden változásának. Télen a szabadon járták át a vad, fagyos szelek, nyáron a hőség izzította ki a falait. A rengeteg nagy bérház mellett üres telek feküdt, amelyen bognárok dolgoztak, keményöklű bőkötényes bognárlegények, akik hatalmas hordókat döngettek naphosszat és messze visszhangzó döngéseikre megszerkesztett az egész bérház.

A szomszédos üres telket deszkakerítés választotta el a szűk utcától, amelyre a nagy bérház is kiterpeszkedett. A környéken ez a bérkaszánya volt a legnagyobb. Ez bizonyos önérzettel töltötte el Boda Jánost. Ha kinézett az ablakon, végiglátott az egész vidéken. A tekintette szabadon szárnyalt el a háztetők felett, a magasba ugró kéményeken. Látta a házak felett elvezetett táviró sodronyokat, amelyekben a világ hírei repülnek szét: a kormos gyárkürtöket és csillogó tem-

plomtornyokat, amelyek mint valami újjak mutatnak fel az égre.

A tél és nyár kellemetlenségeit hősiesen szenvedte végig Bodola János a negyedik emeleti sarokszobában. Fázott és izzadott béketűrően, megadással, mert tudta, hogy be fog következni ugyanis a boldogság: — a tavasz!

— Oh, a tavasz! Ilyenkor egyszerre a gyönyörök paradicsoma lett a szűk lakás. Az egyetlen ablakán keresztül, amely közel volt az éghez, kóbor, pajkos szellők surrantak be, illatok röpködtek át rajta és zsongó, szelídfényű napsugarak árasztották el minden zugát.

Bodola János mámorosan borult az ablakfélfára. Végignézett a város felett és úgy érezte, hogy fölötte áll mindenkinek, aki csak lent a házak összeszorult kötömegei közt meglapulva él.

II.

Tavasz volt és Bodola János álmódzva bámult ki a szűk utcára. Lent a kikopott kövezeten dőcögve csikorogtak végig a nehéz társzekerek, amelyek építőanyagokat szállítottak valamely épülő gyárhoz. . . . Két oldalt a keskeny gyalogút aszfaltolták. A szurokkillat lom-

hán terjengett szét a levegőben és Bodola János boldogan állapította meg, hogy a kellemetlen füstből és illatból semmi sem hat fel hozzá.

Ekkor a szemközti alacsony bérház harmadik emeletén csörömpölve nyílt ki egy ablak. Bodola János figyelve nézett át hirtelen elkapta a fejét. A harmadik emeleti ablakból egy szőke haju, mosolygó arcú nő hajolt ki az utcára. Kíváncsi tekintettel, tévován nézett végig az utcán s aztán futó pillantást vetve a sarokszoba irányába újra becsukta az ablakot.

A harmadik emeleti asszony új lakó lehetett, nem ismerte, nem látta még soha. Pedig Bodola János mindenkit ismert a környéken. Nyilván tartotta a születéseket, halálozásokat és néha-néha valahol lakadalom esett, a lelke mélyén együtt örvendezett az örvendezőkkel.

Szegény nép lakta e vidéket, Sok gyermekes apró hivatalnokok, gyári munkáscsaládok és ló-futó kis kereskedők. A mosolygó arcú, szép úri nő éppen nem illett bele ebbe a környezetbe. Itt az emberek arcát egytől — egyig valami közös vonás árnyalta be, a nehéz, köznapi gondoknak sötét patinája.

Az asszony másnap újra megjelent

Ha Ön gyomorban és ebből eredő bágyadtságban, Ha Ön székrekedésben, aranyeres bántalmakban, kös-
 fejfájásban vagy egyéb következményeiben; vényben szenved, úgy kísérelje meg

Loser János 'Horgony' keserűvizét

Az eredmény felülmulja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűviznek
 o o o o o köszöni majd egészségének helyreállítását. o o o o

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerüzletben.

kor bünt követnek el, mikor a maguk akaratát ellene szegeznek a nemzet akaratának.

A nemzet sorsa válságos helyzetben van és e helyzet megkívánja azt, hogy akiknek beleszólásuk van sorsunk intézésében, lelkük minden hevével, szívének minden cseppjével oda hassanak, hogy az a maroknyi zsarnokoskodó csoport felhagyjon magatartásával.

A képviselőház legkiválóbb, tehát közbecsülésben álló tagjai álljanak elő és iparkodjanak meggyőzni őket, hogy immár azon pontra jutottak, amelyen túl minden lépés az örvény felé viszi nem őket, hanem az országot és értessék meg velük, hogy a zsarnokság akkor is gyűlöletes, ha a nép képviselői tagjai gyakorolják.

0.

Társadalmunk.

— június 25.

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő, forrong benne az őserős a nemzeti lényeg alakulása még nem bevezetett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak; az egyik leülepszik a fenekére, a másik esomósodva uszkál a folyadékban, a harmadik réteg a felszínre csap föl s ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, mely ki-kicsap az üst széléin s mint gőz keresi a távolságokat.

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincs olyan tagolt

állapotban a nemzettest, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majdnem olyan színe van a dolognak nálunk, mintha visszafelé haladnánk a középkor századaiba; mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martiroktól szentté avatott tanairól.

Az ősnemes csak lóhátról beszél a köznemesrel, az meg csak kisujját nyújtja az ujonnan nemesített polgárnak. Emez pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele.

A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, a ki viszont talál egy nálánál még alacsonyabban álló népréteget, melylyel fölényét éreztesse.

Ez a létra aztán másképp alakul, a mint vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot a hágesó fokozatai, a melyen az emberek kapaszkodnak, vagy lebzselnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzon a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyonu polgártársait lenézzon s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, amelyben él, azért az egyik vallás felekezeti nyilvánosan lesajnálja a másikat s meggunyolja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomoruságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

A míg nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom; a míg az osztályok egymással csak ujjhegygyel érintkeznek s üres léhaságok a boldogulásnak egyetlen alkotó eleme — addig nem fog eloszlani az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja s valósággal a porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ha a karrierhez manapság elégsé-

ges egy címerrel himzett zsebkendő, vagy aranszegélyű evikker, akkor mi nek esodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambició háttérbe szorulásán.

A hatalmas tudós, a kit a nemzeti géniusz nemzedékek átalakítására predestinált, földre fog állani a tudós szerénységével, mihelyt a küztéren egy cifra, üres és léha uracsosul kell összeütköznie.

A tehetség, az erő sohasem állhat az akarnokság mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely úgy lehet, külsőleg a hátrányára üthet ki. Egy ur, a ki tetőtől talpig a borbély, a szabó meg a suszter jó izlése állított a terem közepére — a felületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a zseniális emberhez képest, a ki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és a frizurájára.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakkendő-tünteti ki, azaz szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességekbe s az ember értékét képező tehetségekbe.

Ezért van aztán, hogy a nemzeti társadalomhoz az erős, egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hanem jelentkezik senki, üres pusztába kiáltunk, mert a nemzetet éppen azok nem képviselik erőteljesen, akik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők a nemzeti erő.

Ennek pedig meg kell változni rövid időn.

Azt hisszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben most folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz a időponthoz, mely a benne forrongó folyadékot egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi s kidobja magából a salakot, a felszínén uszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, az együttérző, az

az ablakban. Most már sokkal biztosabban tekintgetett szét az utcán s mikor megpillantotta Bodola Jánost, ismerősként mosolygott.

A sarokszoba lakójának szívébe szökött minden vére. Zavartan nézett el a háztető fölé.

— Mit akarhat, vajjon mit mit akarhat tőlem? kérdezte önmagától megriadvá, de nem tudta megállni, hogy lopva át ne tekintsen a szemközi ablakra. Az asszony már eltűnt. Bodola János a nyitva hagyott ablakon át beláthatott az új lakó otthonába. A jóllétnek és gazdaságnak kényelme, puhasága kacérkodott ott. Nehéz, finom szőnyegek futották be a lakás padlóját, süppedő, párnás székek, cifra butorok szegélyezték a falakat.

Bodola Jánost valami lázas, türelmetlen érzés lepte meg. Az ingerlő szépségű, ismeretlen nő mosolya megfogta a szívet és rabul ejtette. Nem tudott elmozdulni az ablakától. Napok hosszat áldogált ott rendületlenül és makacs sóvárgással figyelte a szép asszony lakásának ablakait. Ez ablakokra pedig néha függönyök borultak s ilyenkor napokon keresztül nem lehetett látni az asszonyt.

Bodola János ezeken az irigy napokon a legnagyobb bizonytalanságban élt. A képzelete lázasan működött és a legturcsább gondolatai támadtak. Talán beteg az asszony, vagy elrabolták, meg-

szöktették? vagy talán éppen ő rá haragszik! Istenem!

De aztán, amikor már majdnem a kétségbeesés környékezte, a szemközi ablakokon egyszerre csak szétlebbentek a függönyök és sugárzó arccal, teljes mosolygó szépségében jelent meg előtte az asszony.

És ilyenkor egymásra mosolyogtak. Az asszony diadalmasan, Bodola János alázatosan, kérő tekintettel.

Semmi kétség benne, Bodola János tisztában is volt vele, hogy ez a sugárzó, szép nő érdeklődik iránta. Talán szereti is, oh, . . . szereti!

Ez a gondolat emberfölötti volt. Bodola János mámorosan temette be fejét a tavaszi fuvalatba, amely messze a városon túlról, a hegyek mögül áradt feléje. Ugy érezte, hogy most már minden csak érte van a világon. Ezt a sarokszobát is azért építették, hogy lássa innen. Az ég is mintha ennek a szobának a kiugró párkányaira támaszkodnék. A város fölött arany hullámok ömlenek el, az ő aranyhaja.

Bodola János kitárta a karjait, mintha át akarná ölelni a levegőt, amely körül lengi — simogatja az asszonyt is és lázasan sóhajtott bele a mindenségbe:

— Oh, a tavasz!

III.

Az emberek ellepték az utcákat. Lärmásan beszéltek, széles kézmozdula-

tokkal s az arcukon láz és izgalom égett, mintha megrészegültek volna valamitől.

Bodola János nem törődött velük. Meglöködösték, tovább ment. A füstös irodából, ahol a megélhetésért végzett nehéz és unalmas munkát, sietett hazafelé. A nyüzsgő, lármás emberek láttára futólag gondolt arra, hogy odahaza, lent a kis faluban is a tempom előtti gyöpon így sűrűnek — forognak a napfényen az Isten tehéneki.

A külső pályaudvar táján, közel az otthonához siető pár surrant el előtte. Egy öreg vidám ur, jólét az arcán és gondatlanság a külsején és egy fiatal nő. Szorosan egymáshoz simulva mentek s az asszony csipkés, könnyű fehér nyári ruhája lágyan, bizalmasan tapadt a kísérlőjéhez.

Bodola Jánosnak káprázott a szeme. Megállt és nehéz lélegzetet vett. Ugy rémlett, minth ismerné valahonnan az asszonyt; már látta közléről, — olyan közléről mintha mellette állt volna, mintha beszélt volna már hozzá.

Egy gondolat szökött ekkor a fejébe s e gondolattól megriadvá futni kezdett. Két-három lépesőt, átugorva rohant fel a negyedik emeletre s amikor szobájába ért, szédülő fejjel lépett az ablakhoz. A szemközi ablakban éppen ekkor jelent meg az asszony és az öreg, vidám ur s az utóbbi esöndesen eresztette le a függönyöket . . .

Balkányi Antal

fényképezeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o Specialista o o o
gyermek felvételekben,

összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvenni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdan ellenálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

Csak ne keressük azokat a hajszalvonalakat, a melyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, a melyek követelik azt, hogy összetartsunk.

Akkor lesz magyar nemzeti társadalom.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Jóváhagyott költségvetés.** Hosszas vajadás és felebbezgetések után a belügyminiszter a város 1903 évi költségvetését jóváhagyta. E szerint a miniszter a költségvetést a közgyűlés határozata értelmében hagyta jóvá, mely szerint 35% pótdadó lesz csupán kivetendő és nem 44% amint azt a főszámvevő felebbezésében kérte. Van azonban a jóváhagyásnak egy rendelkező része, melyben a miniszter a városnak a városi alapokból vett kölcsönét nem engedi meg a költségvetésben felvett s 50 évre terjedő törlesztési tervvel — mely mintegy 2 százalék évi tőkétörlesztést venne igénybe — törleszteni, hanem azt rendeli, hogy a törlesztések a régi s már általa jóváhagyott törlesztési tervek szerint eszköztesse. A régi törlesztési terv pedig mintegy 10 százalék évi tőke törlesztést igényel. Ezzel kapcsolatosan pedig azt rendeli el, hogy a tanács a régi törlesztő terv költségvetésbe illesztésével állapítsa meg a pótdadó hiányadót. E rendelkezés értelmében pedig aligha lesz a 3 százalék pótdadó elegendő s így bár a költségvetés jóváhagyatott, e pótló rendelkezés végrehajtása valószínűleg mégis csak a pótdadó felemelését fogja kívánni, mert a miniszteri rendelkezés szerint a városi alapokból vett kölcsönök a régi törlesztő terv értelmében az új költségvetési pótdadó előirányzott százalékaival aligha lesz teljesíthető tehát van is, nines is jóváhagyott költségvetés, vagyis bár a költségvetés jóvá is van hagyva, de a miniszteri rendelkezés folytán, a pótdadót pár százalékkal mégis csak fel kell emelni, a régi törlesztések aránya miatt.

× **A sorozást újból elhalasztották.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter aláírásával tegnap körrendelet érkezett a vármegyéhez, melyben a sorozás újból elhalasztását rendeli el. Tudatja a miniszter, hogy az újoncok megajánlására vonatkozó törvényjavaslatot még mindig nem szavazták meg, emiatt a sorozás további rendeletig elmarad. A rendelet ezuttal nem állapítja meg a sorozás idejét, mert a parlamenti ellenzék magatartása olyan, hogy a kibontakozás időpontja nem állapítható meg. Ezuttal negyedszer halasztották el a sorozást nagy aggodalmára minden hadkötelesnek, aki rendes körülmények között márciusban állott volna sor alá. Az újoncozási, utazási és működési tervezetek elkészítése felől később intézkedik a miniszter.

× **Évzáró értekezlet a közigazgatási tanfolyamon.** E hó 27-én tartja meg a

közigazgatási tanfolyam tanári kara az idei évzáró értekezletét. Az évzáró értekezleten a képesítő vizsgák határidejét és a jövő tanév szükséges előintézkedéseit fogják megállapítani. Az évzáró értekezleten egyttal megállapítják, hogy az idei tanfolyam hallgatói közül kiket fognak képesítő vizsgálatra bocsájtani.

Ágról-ágra.

Müvelődünk szörnyű módon.

Édes ténsasszony! Mindenek előtt bocsánatot kérek! — hogy magas s nagybecsű címére néhány sort tollamba foglalva — és kérem, engedje meg, hogy reflektálhassak azon erántam irányuló vádjára, melyet egy bizonyos helyen tanusított s ámbár alább irt szavaim nem dicső tarlói férfias kiindulásomnak! Miután a kik iránt kell, hogy az emberiség mindig jó szívet és tisztelettel viseltessék s ime azok ellen kell! hogy meglepőleg, támadólag viszálokodjam.

Édes ténsasszony! tudomásom szerint kegyed engem vádolva, — s hogy ön és Kis Andrásék közt folyt, felmerült botrány fölött, — ugyan is — én — Kis Andrásék részükre, pártólólág viseltetnék, — igaz! — ha ezen adatokra vonatkozólag édes ténsasszony, mások által ingerelve lehet, — de! — azon vádból, a melyből engem legesekélyebb is illetne, éppen nem mondhatom, egyik részre sem a köztük folyt kellemetlenséget, én önmagamként se nem láttam, se nem hallottam semmit, melyekkel mint törvényes tanu, bár édes ténsasszony, — vagy — Kis Andrásék részükre a történetekből valamit igazolni tudnék.

Azt azonban megemlítve, hogy Kiss Andrásné párszori nálam létekor, — édes ténsasszony becses személyét — komisznak merészelte nyilvánítani, — s mire én — az erre vonatkozó letiltási figyelmeztetést hozzá intéztem, — s a mi ugyan sajnos: — hogy nem sokat sajtáthattott el belőle, — minek tanusítható, annak, hogy édes ténsasszony nagy becsű személye iránt utólagonként s ugy nyilatkozott, s ezen utóbbiakat nyilván hallottam, nem is tagadom.

Azért nem is ártana! ha édes ténsasszony becsülete megvédéséért, megfontoló állal, — biróilag — Kis Andrásné megtámadná, mert eddigi tudomásom szerint! nevezett nő olyan, mint a kegyetlen — de! — igazságos halál, öregire, aprajára s ugy a férfiakra, mint a nőkre — egyformán feni kaszáját.

Midőn édes ténsasszony nagy becsű címére intézett soraimat zárva, — azon reménnyel! — miszerint ebéli meresszégemért szives bocsánatát kiérdemelhetem, vagyok tisztelettel

Tabódy Bertalan

okl, vízmester és
nyugalomba vonult
önk. tüzoltó.

A másolatot hitelesíti

Sz. Á.

EGYHAZ és ISKOLA.

A Svetits-zárda tanképesítő vizsgálatának eredményét tegnap hirdették ki. A 19 jelentkező közül kitűnő oklevelet nyert 9, jeleset 6, jót 3, egyszerűen képzett 1, bukni nem bukott senki.

A tanév új beosztása. Mint felhivatalosan jelentik, Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter az állami középiskolákban beszüntette a tanévnek három időszakra (évharmadokra) való beosztását és helyébe a jövő tanévtől kezdve, ugy mint a főiskolákon divik, a félév, rendszert léptette életbe. Ezzel kapcsolatban megszűnik a karácsonyi és husvéti osztályozás is, mely sok szülőnek megrontotta ünnepi hangulatát. Tanügyi körök-

ben örömmel üdvözlik a közoktatásügyi miniszternek újítását, mert a félévi osztályozás rendszere mellett több idő jut a tanárnak a tanulók szorgalma és előmenetelének kipuhatólására, főleg a fővárosi iskolákban, hol a nagyobb létszám mellett egy-egy tanuló eddig alig felelhetett évharmadonként egyszer érdemlegesen minden tantárgyból. E mellett a tanár zavartalanul oldhatja meg a tanításra kitűzött anyagot és nem kénytelen a december havi osztályozás miatt egész heteket meddő kihallgatásokkal eltölteni, csak hogy a karácsonyi osztályozás követelményeinek eleget tehessen.

Özv. Tisza Kálmáné a kollégiumnak.

özv. Tisza Kálmáné a debreceni kollégiumnak 4000 koronás alapítványt tett s erről a következő levélben értesítette Dégenfeld József gróf egyházkerületi főgondnokot:

Budapest, 1903 június 6.

Méltóságos főgondnok Ur! Felejtethetlen emlékezetű boldogult férjemnek előttem kifejezett akaratahoz képest az ő irásban is hátrahagyott utasítása szerint és nevében 4000 koronás alapítványt teszek a debreceni ev. ref. főiskola tápintézetének javára azon kikötéssel, hogy ezen tőke mint ő róla elnevezett külön alapítvány kezeltessek s annak kamataiból — 140 korona — egy szegénysorsu jó magaviseletű és előmenetelű tanuló tápintézeti díjjainak fizetésére fordittassék, a fennmaradó rész pedig a tőkéhez csatoltassék mindaddig, míg az 8000 koronára nem emelkedik a midőn is a kamattjövdelemből újabb 140 korona, egy második alapítványi hely felállítására fog kiharítottatni, s a többlet a tőkének további gyarapítására fordittatni. Ezen tápintézeti ingyenes helyek adományozását a főiskolai tanári kar javaslatának bekérése mellett magamnak, halálom után pedig családom legidősebb férfitagjának tartom fenn. Midőn ezekről méltóságodat értesíteném, egyttal felkérem, hogy a netalán szükséges adománylevelet megszövegeztetni s aláírás végett megküldeni, egyttal pedig értesíteni sziveskedjék, hogy a 4000 koronát kinek kezeihez fizessen le? Kiváló tisztelettel özv. Tisza Kálmáné.

Vizsgálat a nőegylet nőipariskolájában.

Most, hogy az iskolai év immár vége felé jár, természetesen egymást érik városunk sokféle iskoláiban a vizsgálatok. A jótékony nőegylet nőipariskolát is tart fenn városunkban. Ezen iskolában az elméleti tárgyakból a vizsgálatok e hó 26-án pénteken d. e. 10 órakor lesznek az intézet helyiségében megtartva.

A Stefánia árvaház évzáró vizsgálat.

A nőegylet által fentartott Stefánia árvaházban ma délután 3 órakor lesznek az évzáró vizsgálatok. A nőegylet árvaházának évzáró vizsgálati minden évben a közönség nagy érdeklődése mellett szoktak megtartatni, éppen azért most is felhívjuk reá ez uton is az érdeklődők figyelmét.

Masin ezredes és Draga királyné.

A Sin Otocsesztva (A hazafi) lap tudósítója meginterviewolta Masin ezredest, a ki elmondta a tudósítónak, hogy miért gyűlölte Draga királynét.

— Draga, — ugymond — nőül ment az én bátyámhoz, a ki a világ legjellemesebb embere volt, de ez az átkozott asszony annyira befolyásolta, hogy szakított a családjával és főképen velem, mert az asszony tudta, hogy éber figyelenemel kísérem őket. Az én bátyámmal

való házassága volt Draga szerencsésének a kezdete. Olyan pozícióba jutott, hogy bekerült a legjobb társaságokba és főképp kielégíthette fényűzési vágyát, de ő még magasabbra akart törni s ebben a házasság akadályozta, elhatározta tehát, hogy ezt a házasságot mindenáron felbontja.

Nem tudom, milyen eszközökhez folyamodott ebből a célból, csak annyit tudok, hogy az én szegény testvérem betegeskedni kezdett és végelgyengülésben halt meg, dacára annak, hogy valóságos athléta volt. Akkor kezdtem végtelenül gyűlölni ezt az infámis asszonyt, a ki elszakította testvéremet családjától, aztán eltette láb alól, előbb azonban magára testáltatta az egész vagyont. Így mindent elkövetett, hogy magára vonja Sándor király figyelmét és ez a bolond annyira megszerette, hogy nőül vette ezt az asszonyt, akinek minden szemrevaló katonatiszt szeretője volt.

Draga észrevette, hogy én hadat üzentem neki s rábirta Sándor királyt, hogy küldjön a határszélre, a hol egy ezred parancsnokságát bízták rám. Ezzel elvágta karrieremet és ez rám nézve szerencsétlenség volt. A mig testvérem, Masin mérnök élt, a kinek a legszebb házai voltak Belgrádban, — én katonai attasé voltam Bécsben, később miniszteri meghatalmazott lettem Cettinjében. Kérdezzék csak meg Nikita fejedelmet felőlem, mit fog mondani rólam. Folyton a legnagyobb dicsérettel halmozott el s akárhány levelet mutathatok önnek, a melyekben benső barátjának nevez és fontos kérdésekben tanácsokat kér tőlem. Draga ezt az én fényes pozíciómra tönkretette. A határra küldtek, a hol igen egyhangú lett az életmódom, hogy már-már öngyilkosságra gondoltam, ha nem riasztott volna vissza a bosszu gondolata.

Beadtam lemondásomat s visszatértem Belgrádba, a hol minden nagyobb erőlködés nélkül sikerült szerveznem az összeesküvést, a melynek ilyen végzetes kimenetele volt a királyi párra és sok másra nézve, a kiket sajnálatomra szintén nem kíméltek meg.

— Ne kérdezzen tovább a részletek felől — folytatta az ezredes — én magam, a kinek nagy részem volt benne, nem tudok visszaemlékezni a körülményekre. A tragédia villámgyorsan folyt le. Több ujságban azt olvastam, hogy órákhosszat tartott. Ez nem igaz, az egész egy óráig sem tartott. Azt azonban kijelenthetem önnek, hogy a királyi pár életét megkíméltük volna, — ha ki tudtuk volna csikarni tőlük a lemondást, vagy a Szerbiából való azonnali elutazás ígértét. Sándor talán engedett volna is, de a gyűlöletes Draga ellenállt. Nem tagadom el, hogy bizonyos kéjes érzés vett rajtam erőt, a mikor ezt a női testet a saját véreben láttam vonagolni!... Szerbia végre megtalálta bennünk a bosszu kielégítőit!

S Z I N H A Z.

— (Felvételi vizsgálat a színészegyesületben.) Az orsz. színészegyesületben kedden megkezdett felvételi vizsgálatokat tegnap délelőtt 10 órakor folytatták a tanácsstagok jelenlétében Ditrói Mór elnöke alatt. A vizsgálatok délután folytatódtak, melyeknek befejezte után este tanácsülés volt, az utolsó a nyári szünet előtt a legközelebbi tanácsülés szeptemb. 2-án kedden lesz.

H I R E K.

N a p l ó.

*Iparmúzeum nyitva minden vasárnap ünnepe-
napon d. e. 9—12-ig.*

Junius 25. Délután 3 órakor a Stefánia árvaház évváró vizsgája.

Junius 26. Délelőtt 10 órakor a jótékony nőegylet női ipariskolájának elméleti vizsgája.

Junius 27. Évváró értekezlet a közigazgatási tanfolyamon.

Junius 28. Szarvasmarha kiállítás Hajduböszörményben.

Junius 28. A Székely Társaság választmányi ülése d. e. 11 órakor a jogász és tisztviselő körben.

Junius 29. A városi jogügyi bizottság ülése a városház nagytanácstermében délután 3 órakor.

* **A honvéd kerületi parancsnok Debrecenben.** Bihar Ferenc altábornagy, a budapesti I. honvédkerület parancsnoka Vladár Mihály vezérkari őrnagy kíséretében tegnap este városunkba érkezett, hogy a helyben állomásozó honvéd gyalog és lovas csapatok felett szemlét tartson. A kerületi parancsnok pár napig marad városunkban. A szemle ma reggel kezdődik. A 3-ik gyalogezred reggel 6 órakor vonul ki a Nyulasra, a hová ezután nyomban megérkezik az altábornagy kíséretével. Bihar altábornagy tiszteletére a Biká-ba gyűlt össze tegnap este a tisztikar.

* **Az iparoktatási főigazgató,** Vig Albert tegnap városunkban időzött a célból, hogy jelen legyen a máv kocsijavító műhely tanoncainak vizsgálatán, hol a tanoncok feleletei és munkái felett kiváló megelégedését fejezte ki. Egyidejűleg meglátogatta a kereskedelmi és iparkamarát, valamint a nőipariskolát, — mely utóbbi intézetben Kubek Erzsébet igazgatónő kalauzolása mellett megtekintette a növények himzési munkálatait, melyek közül különösen tetszetek a magyar motívumokkal készített himzések. A főigazgató egyúttal megtekintette a kereskedelmi és iparkamara muzeumát s tüzetesen megsejmelte minden kiállított tárgyat, érdeklődött főleg a kamarai kerület háziipara iránt. A főigazgató a tegnap délutáni vonattal megelégedéssel utazott el városunkból.

* **Katonai gyásznap.** A kustosai ütközet 37 évfordulója alkalmából katonai gyásznap volt tegnap a róm. kath. templomban, melyet Dr. Wolafka Nándor püspök tartott fényes segédlettel. Ez az ütközet minket közelebről is érdekel, mert abban a mi háziezredünk is részt vett és dicsőül megállotta helyét a két-anuyi ellennel szemben. Az évfordulón egész nap pihenő volt, s a legénységet is megvendégelték.

* **Veszedelemes vízhiány.** Két napig erős szélvihar söpörte Debrecen utcáinak híres porát. A mig az orkán fujt, nem akartunk újabb szelet vetni, nehogy a kedélyek vihárt arassanak. Ezért nem tettük szóvá, hogy a tűzoltóság tanyáján elromlott a vízajtó-gép, tehát nincs víz.

A tűzoltóság veszedelem esetén a színház tartalék vizét szokta használni. Igen ám, de a színház gázmotora hetek óta használhatatlan, a színház sem adhatna tehát egy gyűszünyi vizet sem, ha tűz ütne ki a városban. Mi azt gondoljuk, hogy ez a veszedelmes vízhiány könnyen végzetessé válhatnék, mihelyt nem csak olyan itéletidőben, mint a milyen most két napig dühöngött, de akár szélcsendben tűz keletkeznék valahol. Felette kívánatosnak tartjuk tehát, hogy az illetékes hatóság, melynek a polgárok vagyoni érdekeit s élete biztosságát is védenie kell, gondoskodjék a veszedelmes vízhiány megszüntetéséről, különösen pedig tegyen róla, hogy legalább egyszerre ki ne apadjon a vízforrás azon a két helyen, a honnan a tűzoltóság veszedelem esetén vizet kaphat.

* **A városi muzeum.** E címen tegnapi számunkban egy cikk jelent meg, melyet minden illetékes tényező és a nagy közönség is érdeklődéssel fogadott és vitatott is meg a tegnapi napon. Cikkünk kiegészítéseül most azt is szíves örömmel adjuk hírül, hogy a városi tanács egy közművelődési palota felépítése céljából a város által felveendő nagy kölcsön keretén belől e célra szintén 100.000 koronát irányoz elő. Végül értesülünk arról is, hogy Oláh Károly közművelődési tanácsos már cikkünket megelőzőleg irt Milesz Béla t.-füredi városi muzeumi őrnök, őt arra kérve, jöjjön el és rendezze el eddigi muzeumi tárgyainkat a régi gazdasági intézet tanácstermében, mint ideiglenes muzeumban. Szívesen vesszük és adjuk is tudtul mindezeket a dolgokat melyek cikkünk irányának és céljának csak segítői, támaszai, sőt örvendünk is a dolgok illetén állásán, mert így már alapos a reményünk, hogy lesz közművelődési palotánk és muzeumunk is. — Oláh tanácsos Milesz jövetelének híradását — úgy tudjuk — már a közeli napok egyikére várja.

* **Az első bárányhimlő.** Az ugynevezett bárányhimlő nem veszedelmes betegség, de mert főleg a zsenge gyermekeket támadja meg, az azoknál veszedelmessé is válhatik. Eppen azért a belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, hogy a megbetegedési első esetben s folytatólagosan is a városi orvosoknak jelentést tegyenek. A nyár folyamán tegnap volt városunkban a bárányhimlőben való megbetegedés első esete, melyről Dr. Sárvány Gyula főorvos nyomban jelentést tett Kovács polgármesternek, ki viszont a belügyminiszterhez is rögtön megtette a jelentését. Az óvó intézkedések különben nálunk nyomban foganatosítva lettek.

* **Gyermekek tavaszi mulatsága.** Az ág. hitv. evang. elemiskola kedvező idő esetén ez évi tavaszi mulatságát a nagy erdőn a szokott helyen, ma június 25-én délután 2 órakor tartja.

* **Öngyilkos honvédszázados.** Szakmáry honvédszázados, kit nemrég helyeztek át Debrecenből Besztercére, tegnap éjjel Besztercén öngyilkosságot követett el. Valami csekélyebb szolgálati vétség miatt vizsgálatot indítottak ellene, továbbá felmentették a szolgálattól s az érzékeny,

pontos katonai szögyene elől a halálban keresett menedéket. A széles körben ismert százados halála városzerte mély részvétet kelt.

* **Ajándék a városi múzeumnak.** *Bozsoki Karácsonyi Arpád* hazánk fia — ki mintegy 30 éve él már Amsterdamban és mint hollandus gyarmatos meg is gazdagodott — hálából azért, hogy a debreceniek a gályarabságot egykor szenvedett protestáns papok emlékére és ezek emlékével kapcsolatosan megszabadítójuk *de Ruyter* néhai holland admirális emlékének is oszlopot emeltek, Amsterdám egy 1500 ból való értékes és egyetlen példányu térképét ígérte a város múzeumnak megküldeni. *Bozsoki* tegnap a tanácshoz újból levelet írt, melyben tudatja, hogy a térképet, melyet a *Gend en Loos* cég által 500 frt erejéig biztosított is, már utnak indította. Az értékes térkép tehát e napokban már meg is érkezik. *Bozsoki* egyben arra kéri a tanácsot, hogy annak hibátlan kézhez vételét tudassák vele. Érdekes *Bozsoki* figyelme új honfitársai iránt is. Azt írja ugyanis, hogy a debreceni emlékoszlopon *Ruyter* neve nem jól van megörökítve, mert a hős holland nemes volt s igazán így írják: *de Ruyter*. Persze, hogy ezt már kissé bajos lenne az emlékoszlopon — *megreperálni*. Amit talán nem is fog rossz néven venni tőlünk a megboldogult, hős nemes.

* **Nyilvános nyugtázás.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya a városunkban felállítandó siketnéma iskola céljaira 50 koronát azaz ötven koronát volt szives gyűjteni; mely összeget illetékes helyre való eljuttatás céljából a mai napon köszönettel átvettem. Debrecen 1903 június 24 én Oláh Károly tanácsnok.

* **Pénzcsomagoló papíros.** Leidenfrost Ármín polgártársunk nevezetes arról, — hogy mindig találmányokon töri a fejét. Most ismét egy új találmányát hozza forgalomba, melyet már világszabadalommal védelmez. Nagyon egyszerű ötlet, igazi Kolumbusz tojása, de gyakorlatias ériéke kétségtelen s ezért hamar el is fog terjedni világszerte. Egy kis préselt, erős papírosdarab az egész, melynek közepén átlátszó celluloid ablak van s e mellett a különböző érepenz nemek jelzésére a nyomtatott mértékskála. Ebbe csomagolva a pénz, felbontás nélkül mindig megolvasható s ellenőrizhető. Pénzintézetek, hatósági pénztárak, postahivatalok, adóhivatalok megbecsülhetetlen hasznát veszik az okos kis találmánynak. Rendelik is százezer száma.

* **Halálozások.** Tegnap közölt kimutatásunk óta a következő halálesetek fordultak elő városunkban: Kovács László ev. ref. 6 hónapos, Sándor Jánosné r. kath. 33 éves, Tulipán Mária ev. ref. 12 hónapos, özv. Fülöp Pálné ev. ref. 73 éves.

* **Szenvedélyes kártyás.** Egyik kisebbfajta kávéházban történt tegnap délután. Három ügynök kártyázott egyik asztalnál, egyiknek egy gíbic isült a háta megett.

Nyugodtak folyt a játékok: már t. i. amenynyire az alsós csendesen mehett.

Egyszer azonban egyik hívásnál felugrik a gíbic s rettenetesen képen vágja a játékos.

A játékos lefordul a székről, a gíbic pedig torkaszakadtából ordít.

— Mit csinált, szerencsétlen! Makkot hitt ki. Hiszen a maga gíbicének rinocérosz idegekkel kell bírni, hogy bírja a játékát nézni.

A játékos megszegyenülve tápázkodik fel s bűnbánólag hebegi:

— Igaza van, csakugyan tökött kellett volna kihívnom.

* **Az utipodgyász elszállítása a lakásról.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Budapestről vidékre és a külföldre utazó közönség kényelmére a központi menetjegyiroda (Budapest, IV. Vigadóter 1.) a vasuton feladandó utipodgyászt az élőszóval, írásban vagy telefon útján történt bejelentésre a székesfőváros IV—IX kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt az alábbi szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja, s a kívánt vonathoz átadja. A fizetendő szállítási díjak a következők: Darabonként 25 kg. összsúlyig 76 fillér, minden további 10 kg. után 6 fillér szállítmányonként legcsekélyebb illeték 1 korona. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazás előtti napon kell történnie, mire az elszállítandó podgyász a reggeli vonatokhoz előző este, a déli vonatokhoz aznap reggel, az esti vonatokhoz aznap délután fog a bejelentő lakásán átvétetni. Az átvett podgyászra vonatkozó hivatalos feladóvevény, valamint a szükséges vasuti menetjegy a fentemlített menetjegyirodában kiszolgáltatatik, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is küldetik.

* **Megkerült óra.** Molnár Ferenc Kossuth-utca 35 szám alatti lakostól még május hó 16-án ellopta valaki ezüst óráját és láncát. A nyomozással megbízott Dobos József r. biztos tegnap végre előkerítette a tettest Makra Lajos csavargó csizmadia személyében. Makra Lajos beismerte tettét s eladta, hogy a 36 korona értékű órát egyik nyugati soron lévő kocsmában pár fillérért beitta. Az órát elkobozta a rendőrség s már vissza is juttatta a károsultnak. Makra Lajost pár napra bekötérezik, hogy kipihenje a csavargás fáradalmait, aztán eltoloncolják.

* **Lopás a vasuti váróteremben.** Jakab Mihály kir. törvényszéki aljegyző tegnap Debrecenen utazott át s pár percre kiszállott a vonatból. A II-od osztályu váróteremben ült le, hova magával vitte fakete kézi bőrtáskáját is. Mikor felakart ismét a vonatra szállni, akkor vette észre, hogy bőrdöngye eltűnt. A károsult jelentést tett az ügyeletes rendőrnek, egyuttal a nyomra vezetőnek megfelelő jutalmat ígér, mivel a táskában reá nézve fontos okiratok voltak.

* **Megvadult lovak.** Tegnap délután 5 órakor a Piac-utcán két ló megriadt a kisvasutól s rugdulozni és ágaskodni kezdtek. Az utánaok fogott kocsiiban két uri nő ült, kik valóban komoly veszedelemben forogtak, azonban szerencsésen még idejekorán kiugrottak. A két ló aztán elszakította az istrángot s egymást veszedelmesen összerugdalta. A látványnak természetesen hamarosan óriási nézőközönsége verődött össze, úgy hogy a kocsis forgalom is jó darabig fennakadt. Egyik a nézők közül tréfásan jegyezte meg:

— Milyen szerencse, hogy a kis vasut sohasem vadul meg.

* **Elvesztett pénz.** Weidner József helybeli cipész mester tanulója a főpostára menet 50 koronát elvesztett. Ezuton is kéri szegény inasgyerek a becsületes megtalálót, hogy juttassa vissza a pénzt hozzá, mely rengeteg összeget összes inas évei alatt sem tudná borralalókból összeszedni.

* **Megvert kocsis.** Együtt pálinkázott Fekete István a kocsisával Sötér János-sal. Egymásután ürült a mérték s ennek arányában szált fejükbe a gőz. — Mikor meglegegték az italt, vagy jobban mondva

elfogyott a pénzük, felültek az utcán lévő szekérre s elhajtottak. Sötér János persze virágos jó kedvében jól a lovak közé vert, úgy hogy a lovak már ragadni kezdtek a részeg kocsisról. Fekete István e felett dühbe jöve a hátulsó ülésről agyba-főbe verte a kocsis. — Eközben a lovak örülten vágattak végig a Csapó utcán, mert a gyepőt kiejtette a kocsis az ütlegek miatt kezéből. A csicsogó körül álló emberek fogták el a rohanó lovakat. A kocsis sérülései súlyosak.

* **Zónareggeli a Frohner étteremben** folyton frissen csapolt sör és zónareggeli gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett udvarkert-helyiségében.

* **Legdivatosabb fille, schvéd, czérna,** selyemec keztyük aplicatióval, nagy választékban érkeztek *Bartha Kálmán* főtéri üzletében.

* **Az iskolai év közelgő végével,** egy 6 gymnasiumot végzett alkalmas fiatal embert *gyógyszerész-gyakornokul* felvesznek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik

A kormányválság.

— jun. 25.

Csodálatos jelenségei észlelhetők a mostani politikai válságnak.

Elsőben *Tisza István* gróf ajtóstul, valóságos oligarka módjára rohant neki a helyzetnek. Bizonyosra vette, hogy csak ki kell jelentenie, hogy a királyt kormányalakítással bizta meg és a többség szó nélkül vakon fejet hajt előtte s ölébe hull a hatalom és a dicsőség.

Irtóztató csalódás érte a régi, hála istennek örökre eltemetett *Tisza* rendszer örökösét. Hívei, a kik azal sem törődtek, hogy épen a legválságosabb, a nemzetre nézve végzetessé válható helyzetben vernek éket a szabadelvűpárt egységébe s ezzel megbénítják erejét, szervezkedtek és felszították az ó-szabadelvűség jelszavait.

Ezek közt a körülmények közt pottyant hirtelen, váratlan az események közé a horvát bán, a ki *Tisza István* gróffal ellenkező módot kísérelt meg a békés kibontakozás érdekében.

Az ellenzékhez fordult és a kisebbséggel tolytat napok óta a legapróbb részletekre is kiterjedő alkudozásokat.

Azzal a kisebbséggel, mely az egész válságot az országra zudította. Nem vitatjuk, mennyiben van igaza, mennyiben képviseli a német többségének érzelmeit; de meggyőződésünk, hogy az erőszak hőseit nem volna szabad a politikai kibontakozás elsőrendű, szinte vezető, döntő tényezőivé emelni.

Ez majdnem ahhoz hasonlít, a mi Szerbiában történt, a hol a királygyilkosokat a nemzetgyűlés hősök gyanánt ünnepelte. Nálunk is a nemzet, az alkotmányosság, a parlamentarizmus, szóval a legfontosabb életelemek erőszakos — obstruálót, a kisebbség összeesküvőit Khuen-Héderváry gróf a helyzet uraivá tette.

A helyzet urai elfogadták ugyan a feléjük nyújtott békejobbot, de már kezükben is tartják a bán kezét.

Ez a válság állapota a jelen pillanatban. Mit hoz a következő pillanat, azt igazán sejteni sem lehet.

Tudósítónk távirati és telefon jelentései a történekről a következők:

*

A függetlenségi párt és a bán.

Budapest, jun. 24. Délelőtt 9 órakor összegyűlt Kossuth Ferenc lakásán a függetlenségi párt ugynevezett direktórium, mely 10 óráig tanácskozott. Ekkor megérkezett Khuen-Héderváry és háromnegyed óráig ott időzött.

A bán tudatta a direktóriummal, hogy nagyon fontosnak tartja ugyan a tizenhatezer főnyi ujoncemelést és a tarack ütegek számára szükséges 5900 főnyi szaporítást; de miután ez nem kormányzati, hanem csak katonai szak kérdés, elejti mind a két követelést és csupán arra szoritkozik, hogy a rendes ujonc kontingenst 10300 főt követeljen.

Polonyi Géza figyelmeztette a bán, hogy az ily módon létrejött béke csak akkor végleges, ha a nemzeti engedmények bekövetkeznek.

Tóth János kérte a bán, hogy az ujoncolást ne hajtassa végre aratáskor. A bán ezt kilátásba helyezte.

A horvát bán és a függetlenségi párt direktórium, közt történt megállapodásokat a függetlenségi párt értekezlete elé terjesztik.

Parlamenti béke.

Saját tudósítónktól.

A mai nap szenzációja az, hogy a Kossuth párt megbízottai megkötötték a békét. Khuen-Héderváry gróf horvát bánnal. A bán ugyanis már kora reggel Kossuth Ferenc lakására ment, a hol már együtt voltak a függetlenségi párt kiküldött tagjai: Justh Gyula, Komjáthy Béla, Thaly Kálmán, Tóth János, Barta Ödön és Polonyi Géza.

A bán arról értesítette a kiküldötteket, hogy a hadügyi kormány ragaszkodik ugyan a 6000 ujonchoz, de a parlamenti béke kedvéért egyelőre elejti ezt az ujonclétszámot és elejti a 6000 póttartalékosnak az ujonclétszámhoz való esatolását is. Így nem marad fent egyéb, mint az ujoncszükség-törvény, a mely a régi létszámot állapítja meg.

Ezekhez a feltételekhez a függetlenségi párt hozzájárult. Meg kérték egyben a bán, hogy ő felségét informálja arról, hogy ez egyezség az ideiglenes békét biztosítja, csak azért, hogy a függő gazdasági kérdéseket megoldani

lehessen. A végleges béke csak akkor lehetséges, hogyha a véderőtörvény megújításakor nemzeti engedményeket tesznek. Ekkora a párt fenntartja álláspontját.

Tóth János arra kérte a bán, hogy aratás idején ne soroztasson.

Héderváry gróf ezt helyeselte és megígérte, hogy a házban is ígéretet tesz ez iránt.

Polonyi kijelentette, hogy ez az egyezség nem jelent paktumot, minden párt fenntartja a maga álláspontját.

Kossuth Ferenc ezután megköszönte a bánnak, hogy közvetlenül érintkezésbe lépett az ellenzékkel ő felsége meg lehet győződve arról, hogy ennek csak áldásos következményei lehetnek.

Az értekezlet anyagát Kossuth ma este a függetlenségi párt elé terjeszti és az fog dönteni végleg a helyzet felett.

Beszélnek különben pártszakadásról is. Állítólag a függetlenségi pártból többen ki fognak lépni.

A holnapi ülés.

A Kossuth párti értekezletről a képviselők a házba siettek a hol már ekkor pártkülömbőség nélkül számos képviselő volt együtt és élénk érdeklődéssel várták a híreket. A megegyezést különösen az Ugron pártiak fogadták elégedetlenséggel és erősen hangoztatták, hogy az ellenzék leszerelése nagy kudarcot jelent, mert semmi nemzeti vívmányt elérni nem tudott.

Délelőtt 11 órakor tartották meg a mára összehívott pártközi értekezletet Tallián Béla alelnök elnöklete alatt. — Megjelentek ott: Podmaniczky Frigyes báró, Hieronymi Károly, Szentiványi Árpád, Kossuth Ferenc, Barabás Béla, Tóth János, Szederkényi Nándor, Holló Lajos és Rakovszky Isván.

Az elnök álláspontja az volt, hogy a holnapi ülésre precedenst kell alkotni és miután csak napirendi vitáról lehet szó, csupán négyen szólalhatnak fel. Az ellenzékiek ezzel szemben a házszabályok biztosította teljes szólásszabadságra hivatkoztak és azt vitatták, hogy mindenki tetszés szerint szólalhat fel.

Mindenik fél megmaradt a maga álláspontján és végül is határozat nélkül oszlottak szét. Mindazonáltal a holnapi ülésnek sima lefolyása lesz és legfeljebb 4—5 képviselő fog felszólalni.

*

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti:

Khuen-Héderváry gróf horvát bánnak a Kossuth-párttal a tegnapi napon folytatott tárgyalása során Tóth János képviselő minden látszat szerint szándékosan elferdítve, azt az állítást inszinuálta Fejérváry Géza báró honvédelemügyi miniszternek a lapok szerint, mintha a tarack-ütegek felállításához szükséges legénység igénybevétele csak az 1904. év őszén válnék szükségessé.

E kérdésről a honvédelmi miniszter legutóbb f. évi január hó 28-án nyilatkozott a képviselőházban.

A ki magyarul beszélni és olvasni tud, az nem képes a nyilatkozatnak más

értelmet adni, mint azt, hogy a tarack-ütegek végleges szervezése és felállítása eredetileg még az 1902. év őszére s miután ez az ellenzék magatartása folytán lehetetlenné vált, legalább a f. évi vagyis az idei őszre volt tervbe véve, mivel az anyag már is készen állott.

A kormány ugyanis, miután az ellenzék akadékoskodó fellépése következtében a kormány javaslata múlt év őszén törvényerőre nem emelkedhetett, csak azért ejtette el a hateres póttartalékos behívásának követelését a folyó év január havában, mert hitte és számított arra, hogy a folyó évi okt. 1 éig a legénység behívása már a felemelt ujonclétszám alapján fog történni.

Khuen Héderváry elutazása.

Budapest, jun. 24. Khuen-Héderváry Károly gróf az esti vonattal Bécsbe utazott, hogy ő felségének jelentést tegyen. A gróf valószínűleg holnap (csütörtökön) este 7 órakor érkezik vissza Budapestre. Fejérváry Géza báró ma ma délután a bán előtt Bécsbe ment.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, jun. 24. A függetlenségi párt esti értekezletén egyhangulag tudomásul vette a párt végrehajtó bizottságának Khuen-Héderváry gróffal történt megállapodásait; azokat ratifikálta és az eljárt tagoknak köszönetet szavazott.

A bán a királynál.

Budapest, jun. 24. A király holnap délelőtt 9 órakor fogadja Khuen-Héderváryt.

Tüntetés a függetlenségi párt ellen.

Budapest, június 24. A függetlenségi párt kör előtt este kisebb jelentőségű tüntetést rendeztek oly elemek, kik nem tudnak kibékülni avval, hogy a parlament munkaképessége végre helyre áll. Abucgolták a bán és a Kossuth pártiakat. A rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

*

Budapest, június 24. A Szederkényi elnöklése mellett külön álló függetlenségi értekezlete elhatározta, hogy a bánnak nyilatkozatot nyujtanak át, melyben biztosítékot kívánnak a törvényben gyökerező nemzeti követelések teljesítésére.

TAVIRATOK.

Péter király Belgrádban.

Budapest, június 24. Péter szerb király ma hajnalban utazott át Budapestre. A kőbányai állomáson Barlovác főkonzul és az egész konzulátus várta a különvonatot. A főkonzul több sürgős táviratot adott át a szolgálatot teljesítő tisztnek. A király vonata a ferencvárosi állomáson át reggel 3 óra 57 perckor hagyta el a fővárost.

Ujvidék, június 24. A pályaudvaron az átutazó Péter királyt ezrek számláló nép óriási lelkesedéssel fogadta. A különvonat tolatásánál a királyt vivő kocsi a szabad pályán előre került és a király fedetlen fővel, diszruhában jelent meg az ablaknál. A rendőrség tartotta fenn a kordont és miután a nép kíváncsian tödult a király felé, a király kérte a főkapitányt, hogy eressze a népet tomegesen a kocsihoz. A nép lelkesen eljenzett és a zsvívó-kiáltás csak akkor szűnt meg, mikor a vonat már messze hagyta a pályaudvart.

Belgrád, jun. 24. Az összes lapok hódolatteljes cikkeket írnak a királyról.

Az idő hűvös és borongós. 8 óra tájban kezdenek az utcák élénkülni. A város díszítésén most folyik az utolsó munka. 9 órakor felvonulnak a csapatok, hogy sorfalat alkossanak. A gazdagon díszített pályaudvaron méltóságok gyűlnek össze. A peronon a kormány és a városi képviselő, a tényleges és szolgálaton kívüli tábornokok, a városi és várparancsnokság és egy díszszázad zenével foglalnak helyet. A pályaudvar szalonjában várják a királyt, a miniszterek családjai, dr. Dumba és Carikov osztrák-magyar és orosz követek a követségek személyzetével, az államtanács elnöke, az itt idéző szerb követek, a semmitűszék elnöke, a tudományos akadémia elnöke, és főiskolai rektor. Carikov orosz követet a pályaudvari szalon küszöbén mutatja be Avakumovics miniszterelnök Péter királynak. Ezután Carikov Dumba osztrák magyar követet fogja bemutatni a királynak. Ezen uton fog dr. Dumba a jelenlegi kormány tagjaival, a kikkel eddig még összeköttetésbe nem lépett, érintkezésbe jutni.

Belgrád, jun. 24. Péter királyt, a ki 10 órakor érkezett meg, lelkesedéssel fogadták.

Vay Dénes báró meghalt.

Pozsony, jun. 24. Vay Dénes báró Pozsonyvármegye és Pozsony város volt főispánja ma 56 éves korában pozsony-megyei birtokán meghalt. A báró 1847-ben született, 1898-ban nevezték ki a megye s a város főispánjává. Legutóbb sűrűn emlegették nevét, midőn testvérének, Aladár bárónak leánya Alojzia öngyilkosságot követett el s a két testvér heves polemikát, vádaskodást folytatott egymás ellen.

Haragszik a király.

Budapest, jun. 24. A budapesti esküdtzék ma ismét sajtó pert tárgyalt. Dr. Kadosa Marcell hírlapíró ugyanis az *Ujszázad* időszakos lap 1902 évi december hó 3-án megjelent számában *Haragszik a király* címen cikket írt, melyért az ügyész királlysértési pert indított Dr. Kadosa Marcell ellen.

Az esküdtzék mai tárgyalásának elnöke Zsitvay Leo kuriai bíró volt, a vádat Dr. Geguss Gusztáv főügyész helyettes képviselte, míg a vádlott védője Eötvös Károly volt.

Eötvös Károly hatalmas erejű védőbeszédet tartott. A többi között az mondja: *A cikk nem a király személyét sérti, hanem azt a szolgáló módra való mogalázkodást ostorozza, a mely azt hiszi, hogy minden munka, minden fáradság, a családi élet minden szilárdsága hiába való, ha be nem ragyogja a királyi kegy, a királyi hatalom fénye, sugára stb.*

A nagyszabású védőbeszéd után az esküdtzék kimondta, hogy Dr. Kadosa nem vétkes. Ennek alapján a kir. törvényszék felmentette, mibe a kir. ügyész is bele nyugodott s így az ítélet jogerős.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 24. Buzakinálat mérsékelt vételkedv gyöngé. Szilárd irányzat mellett 10,000 méter nássa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: esős

Buza októberre	7.43—44.
„ novemberre	0.00—00.
„ decemberre	0.00—00.
Rozs októberre	6.27—28.

Regény csarnok.

A tejtetvér.

Első rész.

(Folytatás.)

Rövid idővel a békekötés után fél-évi szabadságot kapott és a kastélyba vonult vissza, hogy kipihenje a háboru fáradságait. Akkoriban huszonhat éves életvidor, zömök, eréyes, igen korrekt fiatal ember volt, kinek látszólagos hidegsége alatt, gyöngéd és könnyen láng-ra gyuló fiatal szív dobogott. Valamint az apja, ő is szenvedélyes vadász volt és szünidejében mindenkor sűrűn érintkezett a bellefontainei Bonnay urakkal, kik életük háromnegyed részét az erdőben töltötték. Együtt vadásztak egész nap és este; midőn hazatértek, akárhányszor ott fogták Germaint vacsorára és éjjeli szállásra. Egy ilyen alkalommal ismerkedett meg Bonnay Gabriellával, házigazdája egyik leányával, aki akkortájt tizenkilenc esztendő volt és éppen akkor került ki a zárdából. A fehérbőrű, szőkehajú, karsu termetű, világos dióbarna szemű és gyönyörű tojásdad arcú fiatal leány öntudatlan bájjosságával végtelenül elragadó teremtés volt.

(Folyt. köv.)

||| Kiadó üzlethelyiség. |||

Piacz-utca 65. sz. alatt egy üzlethelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Ertekezhetni lehet

Doszpoly János utóda cégnél.

4935

1903.

Árverési hirdetemény.

Debrecen sz. kir. város tulajdonához tartozó ugynevezett Barcsay féle ház utáni 7 hold 650 ööl ondódi szántó föld 1903. aug. hó 28. napjának délelőtti 9 órájkor a város székházának kis tanács termében, (I. emelet 34. sz. szoba) megtartandó nyilvános önkéntes árverésen örök áron eladatik.

Kikiáltási ár 4800 korona, melyen alól ezen ingatlan el nem adatik. Árverelni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át vagyis 480 koronát az árverelő küldöttség kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő 1903. évi október 1-én lép a földnek birtokába, a vételárat pedig három egyenlő részben tartozik 1903. évi október 1-től folyó 6% kamatokkal együtt lefizetni és pedig az első részlet 1903. évi nov. 1-én, a másodikat 1903. dec. 31-én, a harmadikat 1904. évi márc. 1. napján. Ha az árverési feltételeknek eleget nem tenne, veszélyére és kárára bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés fog tartatni.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1903. ápril. hó 30-án.

A városi Tanács.

KOMLÓSSY LAJOS

(előbb Szabó Zsigmond.)

fűszer, mag- és gazdasági cikkek raktára

DEBRECZEN, Piacz—Hatvan-utca sarok.

! Ajánl Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül!

Liszt-harmat (Oldium)

szőlőbetegség ellen kipróbált leg-

jobb szer az o o o o

Ára 50 kilogrammos zsákokban 22 fillér kilónként

„ 2—10 „ „ 26 „ „

Használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb.

A por kapható és megrendelhető:

Komlóssy Lajos

Telephon 213 szám.

fűszer- és gazdasági cikkek raktárában.

DEBRECZEN, Piacz—Hatvan-utca sarkán.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-ter 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szoba fűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

Diószén	}	gyári kazánfü
Durvaszén		
Aknaszén	}	körkemencefűtésre
Rostált aknaszén		
Aprószén		
Kovácsszén		

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjányi bányákban	10 millió
Petrozsényi bányákban	6 millió

A vezetése alatt álló **Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság** termelése évenként:

Dorogh—Annayölggyi bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió
Össztermelés	19 millió

m é t e r m é l e s e

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-ter 16 sz. a. intézendők.

Jutányos árak és pontos gyors szállítás!

Csász. és kir. udvari szállító.

Horváth András

szoba- és templomfestő.
Debrecen, Piacz utca 21. sz. alatt.
(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mir derféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és székek aranyozását művészi kivitelben.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrem világos lábbeiknek melykiváló szépséget és tartósságot ad a bőrnek. El használt pécsetes sárga vagy barna bőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénység, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszertárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben

Kutkezelőség: **BRASSÓ.**

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36590/1902. számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Selters, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.